

BOSTAD

MÅNDAG 18 JUNI 2012

Nordisk & japansk trädgårdskonst

SIDORNA 4-6

STENBRO I JAPANSKA TORRLANDSKAPET.

”Det är viktigt att se storheten i det lilla”

storheten i det lilla, påminner han mig, att böja sig ner, krypa nära växter och installationer, då förändras perspektiven hela tiden. Det är där den lille killen från Arvika och den drygt sjuttioårige mannen möts igen.

HÄR FINNS DET SVENSKASTE SVENSKA i graniten. Stenarna som Jerry har tvättat rena och på vissa låtit mossan ta över igen. Jätteblocken som han forslat från en plats till en annan och rest upp. På vissa ställen som skyskraporna på Manhattan på andra som för att skapa en sakral känsla. De uppresta stenarna såg han vid entrén till slottet Hjulberg i Halland. Metoden han har använt för att förflytta stenblocken är densamma som användes en gång på Påskön med stockar eller bräder. Efter att de rullats på

plats är de resta med Malous hjälp och en sinnrik lyftanordning fäst i ett stabilt träd och runt stenen.

En annan inspirationskälla är Paris botaniska trädgård, Jardin des Plantes. Efter ett besök där hade Jerry en bild i huvudet av den nedsänkta alpträdgården med den ringlande bäcken. Den platta trädgården och det nedsänkta alplandskapet, var oföreliga, och just därför fascinerande. Livets ström kallar han den som nu finns i trädgården, en liten smal bäck med fall och vattenspeglar.

– En parafras på Lärjeån här i närheten med meanderslingor, säger Jerry.

Precis som i japanska trädgårdar är bäckfåran ofta tom – man får tänka sig vattnet. När det var Malous födelsedag gick Jerry

till Näckrosens bokhandel i Haga. Där hittade han en japansk trädgårdsbok Garden art of Japan till födelsedagspresent. Efter det blev det en ny bok om japanska trädgårdar till Malou varje födelsedag och en japansk trädgård. Ett evigt vattenfall, ett avgränsat område med ett par bonsaiträd. En vacker damm. Ett trädgårdsrum där det går att uppleva essensen av den japanska religionen och kulturen, i zenbuddhismen. En plats där Jerry gärna sitter stilla och betraktar sin trädgård. Ett slags meditation han ofta ägnar sig åt.

Varje dag går han och numera också Malou ner och rensar, klipper hallonsnår och håller rent från sly och ogräs. En trädgård är ett ständigt arbete.

– Slutar man hålla ordning så växer

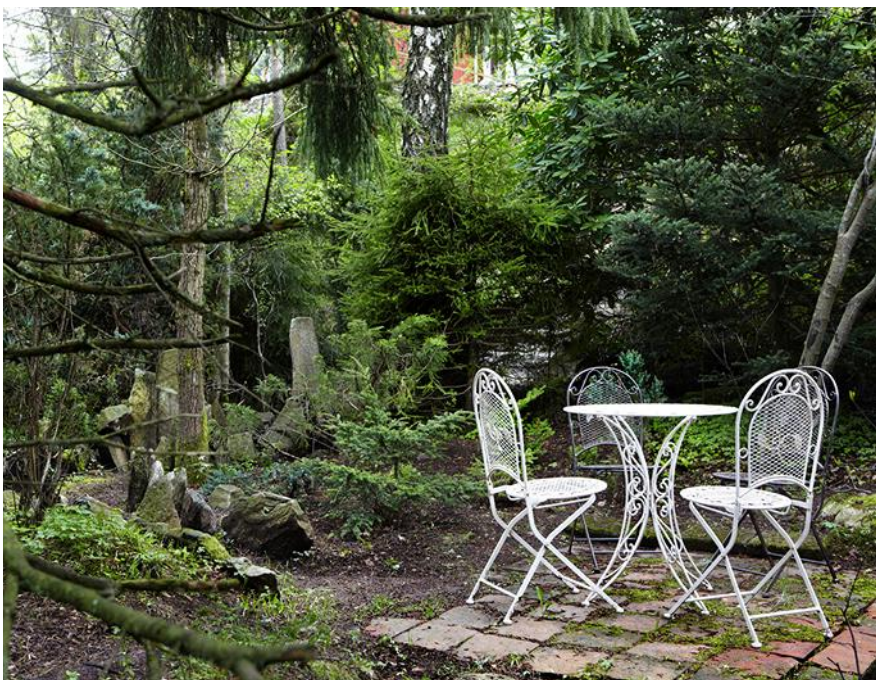
den snart igen. Trösterikt är att den lever inunder allt sly och går att få fram igen, säger han.

I PAUSER SÄTTER DE SIG NER och funderar. Trädgården inspirerar till det. Nu är den ganska klar tycker de. Jerry har fått den som han vill ha den, men det utesluter inte tankar och förhoppningar om nya projekt.

– Jag skulle vilja gräva mig ner i berget igen och göra en grotta till, med en vindlande stig, men jag orkar inte det nu. Kanske får jag i stället likt en japansk munk sitta och peka med mitt spö och låta andra göra jobbet, säger han med ett stilla leende.

MARIANNE LESSLIE

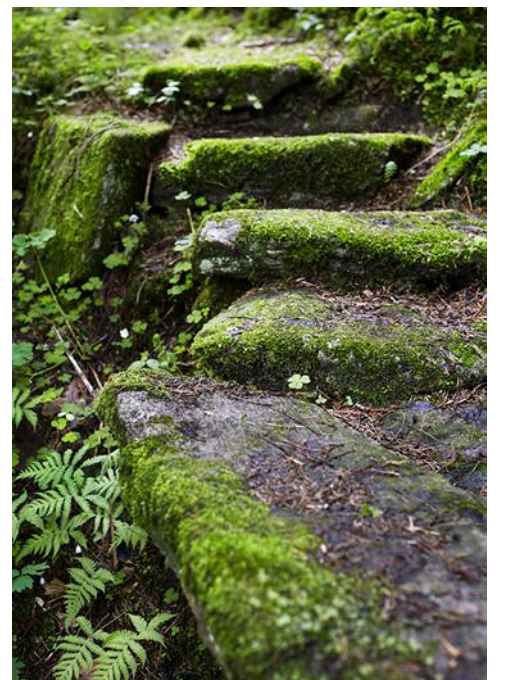
031-62 40 00 gpbestand@gp.se

SKOGSCAFÉ. I storskogen ligger den franska dekadensen där man kan ta sig ett glas pernod. En plats som inspirerats av Thoreaus Skogsliv i Walden.

FÄGATAN. Det konstnärliga projektet Fägatan som Jerry är särskilt stolt över. På liknande stigar har man drivit kreaturen till mjölkningen.

STIG.

JAPANINSPIRERAT. Jerry och Malou i japanska delen av trädgården.

Konstnär i mossa &

Konstnären Jerry Anderson har varit intresserad av att forma och omskapa natur sedan han var barn. Lägga mossor tillrätta, göra små gångar, flytta stenar, vända och vrida på dem, så att de passar. Han har smugit fram sin trädgård i den befintliga naturen utan egentlig trädgårdskunskap. Bara på känslan. Lekt sin trädgård om man så vill.

– Du som gör trädgårdsreportage med prydliga trädgårdsrum och perenner. Kan denna trädgård verkligen platsa där, frågar han mig bekymrat.

Det kan den.

I ravinen nedanför huset i Olofstorp har Jerry skapat ett trolskt landskap. Den genomkorsas av ett fyrtiotal stigar och stenlagda gångar. Bakom varje krök kan man förvänta sig att se skogsfolket skynda iväg och ta skydd undan våra blickar. Trädgårdens rum går i varandra och det finns rum i rummen beroende på var man står och vem som betraktar. Förutom det genuint svenska skogslandskapet med tallar, blåbärsris, ormbunkar av alla de sorter och

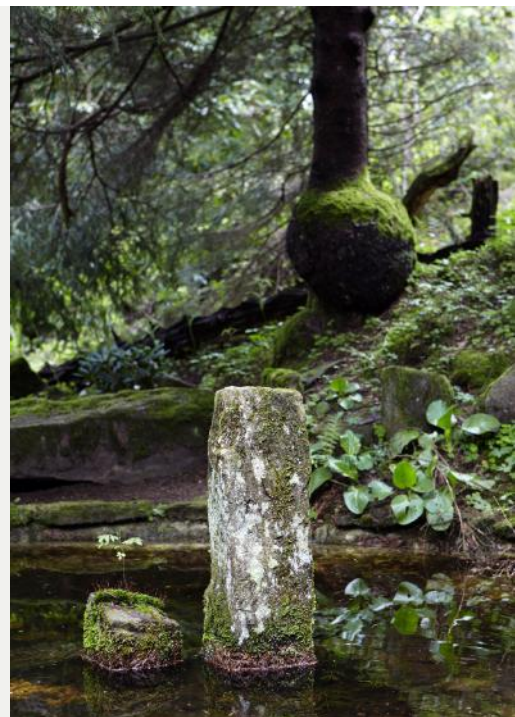

FÄGATAN MED BERGENIA.

Det trolska landskapet genomkorsas av ett fyrtiotal stigar och stenlagda gångar

getrams, finns delar av världen här. Cypress, buxbom, robinia, idegran och klätterhortensia. Här finns trädgårdsrummet Den franska dekadensen, med den sirliga trädgårdsmöbeln där man enligt Jerry kan tänka sig att ta en quarant cinq, ett glas Absint, eller numera en Pernod. Den japanska delen med bonsaier klippta med nagelsax. Den grekiska fårakätten, inspirerad av otaliga resor i Grekland. Fägatan med en lång rad av stående stenar på var sida om en gång som slingrar och försvinner. Ett konstnärligt uttryck med hednisk känsla. Liknande fågator kan man fortfarande träffa på i det småländska bondelandskapet.

NEDANFÖR TRÄDGÅRDEN övergår sluttningen i vildare partier och avslutas nere i dalen av en bäck där traktens barn leker. Jerry har smugit

DAMMEN. Resta stenar bland grodyngel och salamandrar.

sten

in och förbättrat också där till ungarernas stora förtjusning.

När Jerry, hustrun Malou Olsson och de två flickorna 1981 bestämt sig för att köpa ett sommarhus hade han några önskemål. Han ville ha en vild skogstomt, gärna med någon form av vatten i. Under lång tid hade han varit utan sin trädgård, nästan ända sedan barndomen i Arvika. För 42 år sedan, när han träffade sin hustru Malou fick han dock tillgång till en trädgård i Haverdal i södra Halland. Svärföräldrarna lät honom göra vad han ville, bara han höll efter den också. Han grävde upp trädgårdsland och lade ner grästuvorna men med gräset kvar.

– Jag hade ingen kunskap, men lärde mig allteftersom. Inte minst att ta bort gräset så att trädgårdslandet inte växte igen direkt, säger Jerry när vi dricker kaffe till Malous nybakade bröd med salami. Malou nickar.

– Han frågade ingen utan har alltid velat ta reda på själv. Ungefär så här: Om jag klipper, skär, bygger upp med sten. Hur blir det då? Jaha, det gick inte bra då gör vi om det igen.

Jerry tog sig an trädgården i Olofstorp med lust och armkraft och de båda döttrarna del-

VIA APPIA ANTICA I ROM? Nej Jerry Andersons trädgård i Olofstorp.

tog gärna. Kanske inte en slump att båda har ägnat sig åt naturvetenskaperna och att en av dem blivit botaniker. Nu har sommarhuset bytts ut mot en konstnärsateljé på tomten för Jerry och Malou, med plats för både konstnärskap och boende. Flickorna är sedan länge utflugna och det är mest barnbarnen och morfar som härjar i trädgården.

NÄR DET BÖRJAR GRÖNSKA lägger Jerry ner sina penslar och går över till skapandet i naturen. Själv ser han sina två arbeten som uttryck för samma skaparlust. Det är en växelverkan. I ateljén står färgstarka målningar med motiv från resor i Norge, Grekland, Italien och från den egna trädgården. I trädgården finns motiv och växtlighet från de olika länderna.

När höstrusket tar vid ger arbetet i trädgården kraft och inspiration till målarduken.

Tillsammans tar vi oss ner för den branta efter regnet lite slippriga trappan. Jerry är försiktig numera, jämfört med tidigare om åren då han frejdigt skuttade ner för trappstegen. Han stödjer sig på kryckan. Han har Parkinsons sjukdom sedan 15 år, en ryggskada efter alla tunga stenlyft i trädgården och en nyligen upptäckt cancer. Det gäller att inte dra på sig fler skador.

Vi går under träden längs de stenlagda gångarna och böjer oss ner för att se stengrottan som Jerry har hackat ur. På en öppen gräsbeströdd plats visar han sin Philodendron Amurense, som han planterade 1981 då tomten köptes. Från början var det

ett litet svartpepparlikt frö från Botaniska trädgården som nu har blivit detta jättelika träd. Tidigare ville han varken ha gräsmatta eller rhododendron i sin trädgård. Tyckte om renhet och smakfullhet och ville inte ha något som kunde uppfattas som vulgärt. Nu finns gräs på sina ställen för att det är mer praktiskt och faktiskt rätt fint och massor av rhododendron av olika sorter. De flesta har han fått av en granne som flyttade och som samlade på dem. En hel del har han förmerat genom att vika ner en kvist i skogsmyllan och sedan placera en sten över.

Inspiration till trädgården har han fått från livet självt. Barndomens stenparti i hemmet utanför Arvika har betydelse. Viktigt är att se

Bilder: ANNA VON BRÖMSEN

